БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 246 (17.826). • 25 октябрь 1980 йил, шанба • Баҳоси 2 тийин.

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — БИЗНИНГ РЕЖАЛАРИМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленумида сўзлаган нутқида шундай деди:

— Бутун халқ хўжалигини ривожлантириш, катта ва муҳим социал вазифаларни ҳал этиш соҳасида олға қараб янги жуда катта қадам қўйилди. Хуллас, ҳозирги беш йиллик комил ишонч билан коммунизм йўлидан олға бораётган совет халқининг қаҳрамонона ишлари тарихида муносиб ўрин олади.

Бепоён Ватанимизнинг кўп миллатли халқлари ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш арафасида турибдилар. Чиндан ҳам улар ана шу йиллар мобайнида эришилган улкан зафарлар билан ғоятда фахрланадилар.

Совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорлари, шу Пленумда ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладидаги кўрсатмаларини ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети IV сессияси материалларини зўр ифтихор билан кутиб олдилар.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат комиссиялари, транспорт ва алоқа комиссиялари, қурилиш ва қурилиш материаллари саноати комиссиялари, қишлоқ хўжалик комиссиялари, фан ва техника комиссиялари, халқ истеъмол моллари ва савдо комиссиялари, уй-жой-коммунал хўжалик ва маиший хизмат комиссиялари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, халқ маорифи ва маданият комиссиялари, хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари бўйича комиссиялари, ёшлар ишлари бўйича комиссиялари, табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан рационал фойдаланиш комиссияларининг тузатишлари ҳисобга олинган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари юзасидан 1981 йил учун қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

(1980 йилга нисбатан процент ҳисобида ўсиш)

Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланиладиган миллий даромад	3,4
Саноат маҳсулоти — жами	4,1
Шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	4,1
Истеъмол молларини ишлаб чиқариш	4,2
Давлат капитал маблағлари	5,2
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	2,6
Халқ хўжалигида ишчи ва хизматчилар сони	1,2
Меҳнат унумдорлиги:	
Саноатда	3,6
Қурилишда	3,5
Темир йўл транспортида	1,6
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда	5,8
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	2,9
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	3,1
Аҳоли жон бошига ижтимоий истеъмол фондлари	3,4
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	3,9
Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми	6,6
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	4,4
Куни узайтирилган мактаблардаги (ёки группалардаги) ўқувчилар сони	4,1
Ҳунар-техника ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	1,1
Шу жумладан, умумий ўрта маълумот ва ҳунар тайёрлиги берадиган ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш	2,2
Олий ўқув юртларига студентлар қабул қилиш	0,4
Касалхоналардаги ўринлар сони	1,8

1981 йилда пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 108,9 миллион квадрат метр уй-жойлар қурилсин.

3-модда. СССР Министрлар Совети СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат планини амалга ошириш жараёнида социалистик мусобақани авж олдириш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланиш, хўжалик механизмини, экономикага раҳбарлик қилишнинг форма ва методларини партия қарорларига мувофиқ такомиллаштириш, барча ички резервларни сафарбар этиш асосида меҳнат унумдорлигини, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини янада ўстириш тадбирларини амалга ошириш ва зарур бўлиб қолган ҳолларда план топшириқларига аниқликлар киритиш юклансин.

4-модда. СССР Министрлар Советига СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани юзасидан Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети план-бюджет комиссиялари ҳамда бошқа доимий комиссияларининг хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек депутатларнинг СССР Олий Совети мажлисларида айтган таклиф ва мулоҳазаларини кўриб чиқиб, шулар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1. СССР Министрлар Советининг СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги доклади эътиборга олинсин.

2. СССР Министрлар Совети СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани бажарилиши учун зарур чораларни кўраётганлиги қайд этилсин.

3. СССР Министрлар Советига СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари билдирган таклифлар ва мулоҳазаларни, шунингдек депутатларнинг СССР Олий Совети палаталари мажлисларида айтган таклифлари ва мулоҳазаларини кўриб чиқиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларига асосланиб, бу йилги ва 1981 йилги план топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш, озиқ-овқат программасини ишлаб чиқиб амалга оширишга, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш соҳасида катта силжиш қилинишини таъминлашга, уй-жой қурилишини амалга оширишга, аҳолига хизмат қилишни яхшилашга алоҳида эътибор бериш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССРнинг 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари, саноат комиссиялари, транспорт ва алоқа комиссиялари, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиялари, қишлоқ хўжалик комиссиялари, фан ва техника комиссиялари, халқ истеъмол моллари ва савдо комиссиялари, уй-жой-коммунал хўжалик ва маиший хизмат комиссиялари, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари, халқ маорифи ва маданият комиссиялари, хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари бўйича комиссиялар, ёшлар ишлари бўйича комиссиялар, табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан рационал фойдаланиш комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда даромадлар бўйича 298.361.116 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 298.160.308 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 200.808 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

2-модда. СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан келадиган даромадлар — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, қайд этилган тўловлар, фойданинг эркин қолдиғи, фойданинг ажратмалари, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар — жами 271.509.781 минг сўм миқдорида белгилансин:

3-модда. СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспорт, уй-жой-коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлашга қилинадиган харажатлар — жами 159.897.885 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирлар — умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, телевидение, радиоэшиттириш ҳамда маориф ва маданиятга доир бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультурага доир бошқа муассасаларга; пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 101.926.993 минг сўм миқдорида, шу жумладан давлат социал страхованиеси бюджети бўйича 36.893.760 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида мамлакат мудофаасига бериладиган маблағлар 17.054.000 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органларини, давлат бошқарув органларини, суд ва прокуратура органларини таъминлашга бериладиган маблағлар 2.540.956 минг сўм миқдорида белгилансин.

7-модда. 1981 йилги Иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 167.486.406 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 167.285.598 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 200.808 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлансин.

8-модда. Иттифоқдош республикаларнинг 1981 йилги Давлат бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 130.874.710 минг сўм миқдорида, шу жумладан иттифоқдош республикалар бўйича қуйидаги миқдорларда белгилансин:

	минг сўм
Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси	71.072.347
Украина Совет Социалистик Республикаси	23.223.179
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	5.612.552
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	5.659.360
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	8.783.855
Грузия Совет Социалистик Республикаси	2.231.872
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	2.129.122
Литва Совет Социалистик Республикаси	2.443.067
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	1.750.148
Латвия Совет Социалистик Республикаси	1.605.865
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	1.478.319
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	1.228.556
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	1.491.671
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	1.077.571
Эстония Совет Социалистик Республикаси	1.087.226

9-модда. 1981 йилда умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан иттифоқдош республикаларнинг Давлат бюджетларига бериладиган ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

а) оборот солиғи тушумларидан: РСФСРга — 45,6 процент, Украина ССРга 64,9 процент, Белоруссия ССРга 54,6 процент, Ўзбекистон ССРга — 91,6 процент, Қозоғистон ССРга — 100 процент, Грузия ССРга — 67,4 процент, Озарбайжон ССРга 47,8 процент, Литва ССРга — 90,9 процент, Молдавия ССРга 56,6 процент, Латвия ССРга — 41.9 процент, Қирғизистон ССРга — 95,4 процент, Тожикистон ССРга — 70,4 процент, Арманистон ССРга — 55,4 процент, Туркманистон ССРга 96,4 процент, Эстония ССРга — 61,6 процент:

б) 1981 йилда сотиладиган 3 процентли давлат ички ютуқ заёмидан келадиган пул даромадидан — 50 процент;

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Қирғизистон ССР ва Туркманистон ССРга — 100 процент.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминламоқ учун 1981 йилда Иттифоқ бюджети маблағларидан Қозоғистон ССР Давлат бюджетига 582.563 минг сўм ажратилсин.

10-модда. СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети план-бюджет комиссиялари ва бошқа доимий комиссиялари хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССРнинг 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССРнинг 1979 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот даромадлар бўйича 281.531.447 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 276.370.427 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 5.161.020 минг сўм ошиқ қилиб тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН АСОСЛАРИНИ КУЧГА КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Қонун асослари қабул қилиниши муносабати билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

1. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Қонун асослари 1981 йил 1 мартдан кучга киритилсин.

2. СССР Олий Совети Президиумига ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Қонун асосларини кучга киритиш тартибини белгилаш ҳамда ССР Иттифоқи қонунларини Асосларга мувофиқ ҳолга келтириш топширилсин.

3. Иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига иттифоқдош республикалар қонунларини ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Қонун асосларига мувофиқ ҳолга келтириш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

АЖОЙИБ ИСТИҚБОЛЛАР

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи Қарши даштини ўзлаштирувчиларнинг ижодий кучларини жўш урдириб юборди.

КПСС XXV съездидан кейин Қарши даштида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Съезд қарорларига мувофиқ, бу ерда «оқ олтин» етиштириладиган янги жуда катта район барпо этилмоқда. Чўлқуварлар ўзлаштирилган майдонларнинг ўзидагина бу йил камида 200 минг тонна қимматли техника хом ашёсини териб оладилар.

Қўриқда уй-жойлар қуриш, қурилиш индустриясини ривожлантириш, ер ости бойликларини разведка қилиш соҳасидаги катта программа ҳам бажарилди. Янги беш йилликда эса даштларни ўзлаштириш учун ажратиладиган капитал маблағлар яна ҳам ортади. Ўтган беш йилликда қўриқ ерларда ташкил қилинган пахтакор совхозларнинг экономикасини янги марраларга чиқариш лозим. Биз КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларидан, Леонид Ильичнинг нутқидан илҳомланиб, Коммунистик партиянинг аграр сиёсатини бундан буён ҳам муваффақиятли равишда амалга ошириш учун бутун куч-ғайратимизни сафарбар этамиз.

З. ТОШЕВА,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Кашқадарё областидаги Энгельс номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи.

АМАЛИЙ ЖАВОБИМИЗ

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида сўзлаган нутқи менда ва менинг ўртоқларимда чуқур таассурот қолдирди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев халқ хўжалигини ёқилғи ва энергия билан узлуксиз таъминлаш муҳим эканлигини таъкидлаб ўтди. КПССнинг XXV съездида ҳам бу масалага катта эътибор берилган эди. Мен партиянинг ана шу съездида қатнашиш шарафига муяссар бўлган эдим. Беш йилликнинг якунловчи даври бўлган ҳозирги пайтда шуни айтиш мумкинки, партия режалаштирган барча ишлар муваффақиятли амалга оширилди ва оширилмоқда.

Мисол учун мен яшаб турган жонажон Ангрен шаҳрини олиб кўрайлик: бу ерда партия XXV съезди қарорларига биноан кўмир кони негизида қудратли иссиқлик электр станциясини қуриш белгиланган эди. Эндиликда 2,4 миллион киловатт-соат қувватга эга бўлган янги Ангрен ГРЭСи барпо этилмоқда. «Ангренский» разрези реконструкция қилинмоқда. Бу разрез янги энергия гиганти қозонларига ёқилғи етказиб беради. Бизнинг шахтамизда ҳам кўмир қазиб олиш кўпаймоқда. Шу йил бошидан бери биз истеъмолчиларга пландан ташқари салкам 20 минг тонна кўмир етказиб бердик. Бунинг қарийб уч минг тоннаси бизнинг бригадамиз ҳиссасига тўғри келади.

Бизнинг бугунги кундаги муваффақиятларимиз ўн биринчи беш йилликда яхши ишлашимиз учун замин бўлиб хизмат қилади.

А. МАМАТОВ,
Ангрендаги 9-шахта бригадири, КПСС XXV съезди делегати.

ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

Хўжалигимиз пахтакорлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқи билан ғоят қизиқиб танишдилар.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида ҳар гектар ердан олинган пахта ҳосили деярли 10 процент ошди. Колхознинг даромадлари ҳам кўпайди. Беш йилликнинг биринчи йилида даромад икки ярим миллион сўмдан кўпроқни ташкил этган бўлса, бу йил ана шу кўрсаткични уч миллион 300 минг сўмдан ошириш мўлжалланмоқда.

Оддий меҳнат аҳли тўғрисида оталарча ғамхўрлик билан суғорилган ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи қалбларимизни жонажон Коммунистик партия учун фахрланиш ҳислари билан тўлдирди, меҳнатда янги зафарларга чорламоқда. Колхозимиз пахта топшириш юзасидан беш йиллик планини муваффақиятли равишда бажарди, давлатга «оқ олтин» сотиш юзасидан бу йилги топшириқни ҳам муддатидан илгари адо этди. Лекин далаларимизда пахта ҳали кўп. Колхоз пахта далаларининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорларига жавобан 1192 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан хирмон кўтаришга сўз бердилар.

Т. ХЎЖАЕВ,
Фарғона область, Бувайда районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев партия ва Совет ҳукуматидаги юксак лавозимларда кўп йиллар, катта ва самарали иш олиб борганлиги учун ўртоқ Алексей Николаевич Косигинга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан самимий миннатдорчилик изҳор этди.

5.850.000 „ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 24 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (тайёрлашнинг умумий ҳажмига нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида).

ТОШКЕНТ	0,16	110,36	0,12	107,83
БУХОРО	0,44	109,59	0,61	79,59
ҚАШҚАДАРЁ	0,50	106,64	0,72	93,82
СУРХОНДАРЁ	0,52	103,68	0,46	92,43
ЖИЗЗАХ	0,29	103,36	0,04	105,72
САМАРҚАНД	1,01	103,01	1,23	85,04
СИРДАРЁ	0,32	100,57	0,10	102,30
Хоразм	1,05	97,00	1,52	90,29
ҚҚАССР	0,85	93,57	1,17	86,73
Фарғона	0,85	91,69	1,16	77,96
Андижон	1,07	88,71	1,07	69,51
Наманган	1,28	86,31	1,59	71,15
Республика бўйича:	0,70	97,91	0,82	89,96
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	0,70	92,41	0,22	78,32
Бухоро	1,64	81,76	2,19	44,21
Қашқадарё	1,43	80,72	1,66	60,72
Наманган	1,27	62,44	—	15,34
Республика бўйича	1,01	87,30	0,82	68,26

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНИ АСОСЛАРИ

I БЎЛИМ

УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунларнинг вазифалари**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунлар СССРнинг ижтимоий тузумини муҳофаза қилиш, социалистик мулкни сақлаш, гражданларнинг социал-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, бошқарув юзасидан белгиланган тартибни, давлат ва жамоат тартибини сақлаш, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш, ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олиш, гражданларни СССР Конституцияси ва совет қонунларига аниқ ҳамда оғишмай риоя қилиш, бошқа гражданларнинг ҳуқуқлари, шон-шарафи ва қадр-қимматини ҳурматлаш, социалистик жамиятда яшаш қоидаларига ҳурмат билан қараш, ўз вазифаларини ҳалоллик билан бажариш, жамият олдида масъулият сезиш руҳида тарбиялаш вазифасини ўз олдига мақсад қилиб қўяди.

2-модда. **ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунлари.**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунлари ана шу қонунларнинг принципларини аниқлаб қўювчи ва умумий қоидаларини белгилаб берувчи ушбу Асослардан ҳамда мазкур Асосларга мувофиқ чиқариладиган маъмурий ҳуқуқбузарлик хусусидаги СССР қонуни актларидан ва СССР Министрлар Советининг қарорларидан, иттифоқдош республикалар кодекслари ва бошқа қонун актларидан ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг қарорларидан иборатдир.

3-модда. **ССР Иттифоқи ва Иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунлар соҳасига оид компетенцияси**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунлар соҳасида ССР Иттифоқи ихтиёрига қуйидаги ҳуқуқлар берилади:

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунлари принципларини аниқлаб қўйиш ва умумий қоидаларини белгилаб бериш;

маҳсулот стандартлари ва сифатига доир қоидаларни; ўлчов воситаларини муомалага чиқариш ва тутиш ҳамда улардан фойдаланиш; ҳисоб ва статистика қоидаларини; темир йўл, ҳаво, денгиз ва трубопровод транспорти воситалари ҳаракат хавфсизлиги ва улардан фойдаланиш; йўл ҳаракати қоидаларини; ҳарбий учетдан ўтиш; чегара режими; паспорт системаси қоидаларини; қурол-яроғ, портловчи, радиоактив моддалар ва бузиш хусусиятига эга бўлган бошқа объектларни сотиб олиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини; СССР территориясини карантин ва бошқа хил юқумли касалликлар ташиб кириш ва тарқатиш ҳолларидан сақлаш қоидаларини; таможня қоидалари ва контрабандага қарши кураш қоидаларини; валюта билан муомала қилиш қоидаларини; чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахсларнинг СССРга келиш қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик белгилаб қўйиш;

зарур ҳолларда маъмурий ҳуқуқбузарликнинг ССР Иттифоқи қонунлари билан белгилаб қўйиладиган жавобгарлик қўлланиладиган айрим турлари хусусидаги ишларни кўриб чиқиш тартибини аниқлаб қўйиш.

ССР Иттифоқи ихтиёрига маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги умумиттифоқ аҳамиятига эга бўлган бошқа масалаларга оид қонунларни белгилаш ҳуқуқи ҳам берилади.

Иттифоқдош республика ихтиёрига қуйидаги ҳуқуқлар берилади:

ССР Иттифоқи ихтиёрига кирмайдиган масалалар юзасидан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунларни белгилаш;

халқ депутатлари маҳаллий Советлари (посёлка ва қишлоқ Советлари бундан мустасно) белгиланган қонун актлари доирасида қарорлар қабул қилиши мумкин бўлган ҳамда бу қарорларни бузганлик учун маъмурий жавобгарлик кўзда тутиладиган масалалар доирасини белгилаб қўйиш.

4-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олиш**

Давлат органлари, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олишга, бундай ҳоллар содир этилишига имкон берган сабаб ва шарт-шароитларни аниқлаб топиб йўқотишга, гражданларни юксак онглилик ва интизомлилик, совет қонунларига оғишмай риоя этиш руҳида тарбиялашга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқадилар ва уларни амалга оширадилар.

Халқ депутатлари Советлари СССР Конституциясига мувофиқ қонунларга риоя этишни, давлат ва жамоат тартибини сақлашни, гражданларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни таъминлаш билан бирга, ўз территорияларида барча давлат ва жамоат органларининг маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олиш борасидаги ишларини уйғунлаштириб турадилар, ички ишлар органлари, маъмурий комиссиялар, вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиялар ва маъмурий ҳуқуқбузарликка қарши кураш олиб бориши лозим бўлган ўз қарамоғидаги бошқа органлар фаолиятига раҳбарлик қилиб борадилар.

5-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун таъсир кўрсатиш чораларини қўллаш вақтида социалистик қонунчиликни таъминлаш**

Қонунларда белгиланган асослар ва тартибдан ташқари, ҳеч ким маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун таъсир кўрсатиш чорасига тортилиши мумкин эмас.

Маъмурий ҳуқуқни бузганлик тўғрисидаги ишлар социалистик қонунчиликка қатъий риоя қилиш асосида олиб борилади.

Тегишли ваколат берилган органлар ва мансабдор шахсларнинг маъмурий таъсир кўрсатиш чораларини қўлланиши уларнинг компетенцияси доирасида, қонунларга аниқ риоя қилган ҳолда амалга оширилади.

Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун таъсир кўрсатиш чораларини қўлланиш чоғида қонун талабларига риоя этилиши юқори органлар ва мансабдор шахслар томонидан мунтазам равишда контроль қилиб борилади, прокурор назорати, шикоят бериш ҳуқуқи, қонунларда белгиланган бошқача усуллар билан таъминланади.

6-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарликка тортиш тўғрисидаги қонунларнинг амал қилиши.**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган шахс шундай ҳаракат содир этилган вақт ва жойда амал қилувчи қонунлар асосида жавобгарликка тортилади.

Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун белгиланган жавобгарликни енгиллаштирувчи ёки бекор қилувчи актлар тескари кучга эгадир, яъни мазкур актлар чиққунга қадар содир этилган ҳуқуқ бузишларга ҳам даҳлдордир. Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарлик белгиловчи ёки жавобгарликни кучайтирувчи актлар тескари кучга эга бўлмайди.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар ҳуқуқни бузиш тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш вақти ва жойида амал қилувчи қонунлар асосида қараб чиқилади.

II БЎЛИМ

МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ВА МАЪМУРИЙ ЖАВОБГАРЛИК

7-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тушунчаси**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик (ножўя ҳаракат) деганда давлат ёки жамоат тартибини бузишга, социалистик мулкка, гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, бошқариш юзасидан белгиланган тартибга тажовуз қилганлик тўғрисидаги ғайриҳуқуқий ҳаракат ёки ҳаракатсизлик тушунилади, бунда айбдор бўлган (атайин ёки эҳтиётсизлик натижасида ножўя ҳаракат содир этган) шахсни қонунларга биноан маъмурий жавобгарликка тортиш кўзда тутилади.

8-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарликка тортилувчи шахслар**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган пайтда ўн олти ёшга тўлган шахслар маъмурий жавобгарликка тортиладилар.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган ўн олти ёшдан то ўн саккиз ёшгача бўлган шахсларга нисбатан иттифоқдош республикалар Олий Советларининг Президиумлари томонидан тасдиқланадиган вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиялар тўғрисидаги Низомларда кўзда тутилган чоралар қўлланилади; СССР қонун актларида тўғридан-тўғри назарда тутилган ҳолларда эса, бундай шахслар умумий асосларда маъмурий жавобгарликка тортилишлари мумкин.

Мансабдор шахслар бошқариш юзасидан белгиланган тартибни, давлат ва жамоат тартибини сақлаш, табиатни, аҳоли соғлиғини муҳофаза қилиш соҳасида белгиланган қоидаларга ва ўз хизмат вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлган бошқа қоидаларга риоя этмаганликлари муносабати билан юз берган маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати учун маъмурий жавобгарликка тортиладилар.

СССР территориясида яшовчи чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахслар СССР гражданлари билан умумий асосларда маъмурий жавобгарликка тортиладилар. Амалдаги қонунларга ва СССРнинг халқаро шартномаларига биноан ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий юрисдикцияси борасида иммунитетдан фойдаланувчи чет эл гражданларининг СССР территориясида содир этган маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатлари учун жавобгарлик белгилаш тўғрисидаги масала дипломатик йўл билан ҳал қилинади.

Ўта зарурат ҳолатида, зарурий мудофаага ўтиб ёхуд ўзини билмаган ҳолда ҳаракат қилган шахс маъмурий жавобгарликка тортилиши мумкин эмас.

9-модда. **Маъмурий жавобгарлик қилгани учун интизом уставлари таъсири жорий этиладиган ҳарбий хизматчилар ва бошқа шахсларнинг жавобгарлиги;**

Ҳарбий хизматчилар ва сборга чақирилган ҳарбий мажбурлар, шунингдек ички ишлар органлари оддий аскарлар ва бошлиқлар составидаги шахслар маъмурий ҳуқуқбузарлик қилганликлари учун интизом уставларига мувофиқ жавобгарликка тортиладилар.

Мазкур шахслар йўл ҳаракати қоидаларини, ов қилиш, балиқ тутиш ва балиқ запасларини сақлаш қоидаларини, таможня қоидаларини бузганликлари ҳамда контрабанда билан шуғулланганликлари учун умумий асосларда маъмурий жавобгарликка тортиладилар. Юқорида кўрсатилган шахсларга нисбатан штраф солиш, ахлоқ тузатиш иши бериш ва маъмурий арестга олиш чоралари қўлланилиши мумкин эмас.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган шахслар жумласига кирмайдиган, интизом уставлари ёки интизом тўғрисидаги махсус қоидалар таъсири жорий этиладиган бошқа шахслар, ана шу устав ёки қоидаларда тўғридан-тўғри назарда тутилган ҳолларда, маъмурий ҳуқуқбузарлик қилганликлари учун интизомий жавобгарликка тортиладилар, бошқа ҳолларда эса, умумий асосларда маъмурий жавобгарликка тортиладилар.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳолларда, маъмурий жазо қўлланиш ҳуқуқи берилган органлар (мансабдор шахслар) жазо қўлланиш ўрнига ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги материалларни бунда айбдор бўлган шахсларни интизомий жавобгарликка тортиш масаласини ҳал қилиш учун тегишли органларга топширишлари мумкин.

10-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги материалларни ўртоқлик суди, жамоат ташкилоти ёки меҳнат коллективи кўриб чиқиши учун топшириш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган шахс, башарти содир этилган ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг хусусияти ва ҳуқуқбузарнинг шахси ҳисобга олинганида унга нисбатан жамоат таъсири кўрсатиш чорасини қўлланиш маъқул деб топилса, маъмурий жавобгарликдан озод қилиниб, тегишли материаллар ўртоқлик суди, жамоат ташкилоти ёки меҳнат коллективининг кўриб чиқиши учун топширилади.

11-модда. **Ҳуқуқбузарлик ҳолати унчалик аҳамиятга эга бўлмаганлиги учун маъмурий жавобгарликдан озод қилиш мумкинлиги**

Содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати унчалик аҳамиятга эга бўлмаган тақдирда, шу ишни ҳал қилиш ваколатига эга бўлган орган (мансабдор шахс) ҳуқуқбузарни маъмурий жавобгарликдан озод этиб, унга оғзаки танбеҳ бериш билан кифояланиши мумкин.

12-модда. **Маъмурий жазо турлари**

Содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатлари учун қуйидаги маъмурий жазо чоралари қўлланилиши мумкин:

1) огоҳлантириш;
2) штраф солиш;
3) маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни ҳақ тўлаш шарти билан олиб қўйиш;
4) маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни мусодара қилиш;
5) мазкур гражданни унга бериб қўйилган махсус ҳуқуқдан (транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан, ов қилиш ҳуқуқидан) маҳрум этиш;
6) ахлоқ тузатиш иши бериш;
7) маъмурий арестга олиш.

Ушбу модданинг 3—6-бандларида кўрсатилган маъмурий жазо чоралари фақат ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар қонун актлари билан белгилаб қўйилиши мумкин, маъмурий арестга олиш чораси эса фақат СССР қонун актлари билан белгиланади.

Буюмларни ҳақ тўлаш шарти билан олиб қўйиш ва мусодара қилиш чораси асосий маъмурий жазо чораси сифатида ҳам, қўшимча маъмурий жазо чораси сифатида ҳам қўлланилиши мумкин: ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган бошқа маъмурий жазо чоралари эса фақат асосий чора сифатида қўлланилиши мумкин.

Бир марта содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати учун ё асосий, ёки асосий ва қўшимча жазо чораси қўлланилиши мумкин.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонун актларида, ушбу моддада кўрсатилганидан ташқари, мазкур Асосларнинг принциплари ва умумий қоидаларига мувофиқ маъмурий жазо чораларининг бошқа турлари ҳам белгилаб қўйилган бўлиши мумкин.

СССР қонунларида совет ҳуқуқ-тартиботини қўпол суратда бузувчи маъмурий ҳуқуқбузарлик қилганликлари учун чет эл гражданларини ва гражданлиги бўлмаган шахсларни СССР доирасидан маъмурий тарзда чиқариб юбориш чораси кўзда тутилган бўлиши мумкин.

13-модда. **Огоҳлантирув**

Огоҳлантирув маъмурий жазо чораси сифатида ёзма шаклда берилади. Қонунларда кўзда тутилган ҳолларда огоҳлантирув белгилаб қўйилган бошқа усул билан ҳам расмийлаштирилади.

14-модда. **Штраф солиш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилгани учун гражданларга солинадиган штраф одатда ўн сўмдан ортиқ бўлиши мумкин эмас, мансабдор шахсларга солинадиган штраф эллик сўмдан ортмаслиги керак.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатларининг айрим турлари учун жавобгарликни кучайтириш зарурати туғилганда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонун актлари билан гражданларга нисбатан — эллик сўмгача ва мансабдор шахсларга нисбатан — юз сўмгача миқдорда штраф белгилаб қўйилиши мумкин.

СССРнинг халқаро шартномаларидан келиб чиқадиган мажбуриятларни бажариш билан боғлиқ бўлган ва маъмурий жавобгарликни кучайтириш жуда зарур бўлган фавқулодда ҳолларда СССР қонун актлари билан ушбу моддада кўзда тутилганидан кўпроқ миқдорда штраф белгилаб қўйилиши мумкин.

15-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни ҳақ тўлаш шарти билан олиб қўйиш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни ҳақ тўлаш шарти билан олиб қўйиш шу буюмни мажбурий тарзда тортиб олиб, уни кейинчалик сотиб юборишдан ва сотишдан тушган суммани тортиб олинган буюмни сотиш харажатларини чегириб ташлаган ҳолда унинг собиқ эгасига топширишдан иборатдир. Буюмни ҳақ тўлаш шарти билан олиб қўйиш чорасини қўлланиш тартиби ва тортиб олинадиган буюмларнинг тури ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

16-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни мусодара қилиш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни мусодара қилиш шу буюмни давлат мулкига ҳақ тўламасдан мажбурий тарзда ўтказишдан иборатдир. Агарда СССР қонун актларида бошқача ҳол кўзда тутилмаган бўлса, фақат ҳуқуқбузарнинг шахсий мулкида бўлган буюмгина мусодара қилиниши мумкин.

Мусодара қилиш чорасини қўлланиш тартиби, мусодара қилинмайдиган буюмларнинг рўйхати ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

17-модда. **Муайян гражданни унга берилган махсус ҳуқуқдан маҳрум қилиш**

Муайян гражданни унга берилган махсус ҳуқуқдан (транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан, ов қилиш ҳуқуқидан) фойдаланиш тартибини қўпол равишда ёки мунтазам бузиб келганлиги учун шу ҳуқуқдан уч йилгача муддатга маҳрум қилинади.

Инвалидлиги сабабли ана шундай транспорт воситаларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга нисбатан транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилиш чораси қўлланилиши мумкин эмас, транспорт воситаларини маст ҳолда бошқариш ҳоллари бундан мустаснодир.

Ов қилиш асосий ҳаёт кечириш манбаи бўлган шахсларга нисбатан ов қилиш ҳуқуқидан маҳрум этиш чораси қўлланилиши мумкин эмас.

18-модда. **Ахлоқ тузатиш иши бериш**

Ахлоқ тузатиш иши уни маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган шахс доимий ишлаб турган жойда ўташ ва унинг иш ҳақидан давлат даромадига йигирма процентгача ҳақ ушлаб қолиш шарти билан икки ойгача муддатга қўлланилади. Ахлоқ тузатиш иши район (шаҳар) халқ суди (халқ судьяси) томонидан тайинланади.

19-модда. **Маъмурий арестга олиш**

Маъмурий арестга олиш чораси маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатларининг айрим турлари учун фақат фавқулодда ҳолларда ўн беш суткагача бўлган муддатга белгиланиши ва қўлланилиши мумкин. Маъмурий арестга олиш чораси район (шаҳар) халқ суди (халқ судьяси) томонидан тайинланади.

Маъмурий арестга олиш чораси ҳомиладор аёлларга, ўн икки ёшгача бўлган боласи бор хотинларга, ўн саккиз ёшга етмаган шахсларга, биринчи ва иккинчи группа инвалидларга нисбатан қўлланилиши мумкин эмас.

20-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарликни енгиллаштирувчи ҳолатлар**

Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарликни енгиллаштирувчи ҳолатлар жумласига қуйидагилар киради:

1) айбдорнинг ўз қилмишидан афсусланиб келиши;
2) айбдорнинг ҳуқуқбузарлик ҳаракатлари оқибатларининг олдини олиши, етказилган зиённи ихтиёрий равишда тўлаши ёки етказилган зарарни бартараф этиши;
3) ҳуқуқбузарлик ҳаракати кучли руҳий ҳаяжон таъсири остида ёки оғир шахсий ёхуд оилавий вазият оқибатида содир этилиши;
4) вояга етмаган шахс томонидан ҳуқуқбузарлик ҳаракати содир этилиши;
5) ҳомиладор аёлнинг ёки бир ёшгача боласи бор хотиннинг ҳуқуқбузарлик ҳаракати содир этиши.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати учун жавобгарликни енгиллаштирувчи бошқа ҳолатлар ҳам кўзда тутилган бўлиши мумкин. Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати тўғрисидаги ишни ҳал қилувчи орган (мансабдор шахс) қонунларда кўрсатилмаган ҳолатларни ҳам жавобгарликни енгиллаштирувчи ҳолат деб ҳисоблаши мумкин.

21-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар**

Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолатлар жумласига қуйидагилар киради:

1) қонунга хилоф ҳаракатларни тўхтатиш ваколатли шахслар томонидан талаб қилинишига қарамай, ғайриҳуқуқий ҳаракатнинг давом эттирилиши;
2) бир йил мобайнида бир хилдаги ҳуқуқбузарлик ҳаракати содир этилиб, бунинг учун айбдор шахснинг маъмурий жазо чорасига тортилганлиги; ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг илгари жиноят қилган шахс томонидан содир этилиши;
3) вояга етмаган шахсни ҳуқуқбузарлик ҳаракати содир этишга жалб қилиш;
4) ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг бир группа шахслар томонидан содир этилиши;
5) ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг табиий офат шароитида ёки бошқа фавқулодда ҳолларда содир этилиши;
6) ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг маст ҳолда содир этилиши. Маъмурий жазо чораси берувчи орган (мансабдор шахс) қилинган маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг хусусиятига қараб мазкур ҳолатни айбни оғирлаштирувчи ҳолат деб ҳисобламаслиги мумкин.

22-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жазо беришнинг умумий қоидалари**

Маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун қўлланиладиган жазо содир этилган ҳуқуқбузарлик ҳаракати учун жавобгарликни кўзда тутувчи норматив актда белгилаб қўйилган доирада, ушбу Асосларга, маъмурий ҳуқуқбузарлик хусусидаги иттифоқдош республикалар кодекслари ва бошқа актларга аниқ риоя қилган ҳолда берилади.

Жазо бериш чоғида ана шу ҳуқуқбузарлик ҳаракатининг хусусияти, ҳуқуқбузарнинг шахси, унинг айбдорлик даражаси, мулкий аҳволи, жавобгарликни енгиллаштирувчи ва оғирлаштирувчи ҳолатлар ҳисобга олинади.

23-модда. **Маъмурий жазо бериш муддатлари**

Маъмурий жазо ҳуқуқбузарлик қилинган кундан бошлаб икки ойдан кечиктирмай берилиши мумкин, ҳуқуқбузарлик ҳаракатини аниқлаш узоқ давом этган ҳолда, у шундай ҳаракат аниқланган кундан бошлаб икки ойдан кечиктирмай берилиши мумкин.

Жиноий иш қўзғатишдан ёки жиноий ишни ётқизишдан воз кечилган тақдирда, лекин ҳуқуқбузарнинг ҳаракатларида маъмурий ҳуқуқбузиш аломатлари содир бўлган ҳолда, маъмурий жазо чораси жиноий иш қўзғатишдан ёки уни ётқизишдан воз кечиш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан бошлаб бир ойдан кечиктирмай қўлланилиши мумкин.

Ушбу моддада кўрсатилган муддатлар контрабанда буюмларини СССР Таможня кодекси асосида мусодара қилиш ҳолларига нисбатан жорий этилмайди.

24-модда. **Шахс маъмурий жазога тортилмаган деб ҳисобланадиган муддат**

Агарда маъмурий жазога тортилган шахс шу жазони ўташ муддати тугаган кундан бошлаб бир йил мобайнида маъмурий ҳуқуқни янгитдан бузмаган бўлса, у ҳолда мазкур шахс маъмурий жазога тортилмаган деб ҳисобланади.

25-модда. **Келтирилган зиённи қоплаш мажбуриятини юклаш**

Агар маъмурий ҳуқуқбузарлик қилиш натижасида гражданга, корхонага, муассасага ёки ташкилотга мулкий зиён етказилган бўлса, у ҳолда маъмурий комиссия, халқ депутатлари посёлка, қишлоқ Советининг ижроия комитети, вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссия, халқ судьяси маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жазога тортиш масаласини ҳал этиш пайтида, башарти келтирилган зиён суммаси эллик сўмдан ортиқ бўлмаса, айни вақтда айбдор мулкий зиённи қоплаш тўғрисидаги масалани ҳам ҳал қилишга ҳақлидир, район (шаҳар) халқ суди эса бу масалани келтирилган зиённинг миқдоридан қатъи назар ҳал қила олади.

Маъмурий ҳуқуқни бузиш натижасида келтирилган мулкий зиённи тўлаш тўғрисидаги масала бошқа ҳолларда гражданлик ишини судда кўриш тартибида ҳал қилинади.

III БЎЛИМ

МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ИШЛАРНИ КЎРИШ ВАКОЛАТИГА ЭГА БЎЛГАН ОРГАНЛАР

26-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколати берилган органлар (мансабдор шахслар)**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни қуйидаги органлар кўриб чиқадилар:

1) халқ депутатлари район, шаҳар, шаҳарлардаги район, посёлка, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар;
2) халқ депутатлари посёлка, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари;
3) вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи район (шаҳар), шаҳарлардаги район комиссиялари;
4) район (шаҳар) халқ судлари (халқ судьялари);
5) ички ишлар органлари, давлат инспекцияси органлари ва СССР қонун актлари билан ваколат берилган бошқа органлар (мансабдор шахслар).

27-модда. **Маъмурий комиссиялар. Халқ депутатлари посёлка, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари**

Халқ депутатлари район, шаҳар, шаҳарлардаги район, посёлка, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар маъмурий ҳуқуқ бузилганлиги тўғрисидаги барча ишларни кўриб ҳал қиладилар, ушбу Асосларга мувофиқ бошқа органлар (мансабдор шахслар) компетенциясига топширилган шундай ишлар бундан мустаснодир.

Маъмурий комиссиялар халқ депутатларининг тегишли Советлари томонидан раис, раис ўринбосари, масъул секретарь, шунингдек комиссия аъзоларидан иборат составда тузилади. Халқ депутатлари район, шаҳар, шаҳарлардаги район Советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссияларда шу комиссияларнинг бошқа ишлардан озод қилиб қўйилган масъул секретари лавозими бордир. Маъмурий комиссияларнинг фаолият тартиби иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

Халқ депутатлари посёлка, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонун актлари билан ўз ихтиёрига берилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларнигина кўриб чиқадилар.

28-модда. **Вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиялар**

Вояга етмаган шахслар томонидан содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар, агар СССР қонун актларида бошқача ҳол кўзда тутилмаган бўлса, вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи район (шаҳар), шаҳарлардаги район комиссиялари томонидан кўрилади.

Вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи район (шаҳар), шаҳарлардаги район комиссиялари халқ депутатларининг тегишли Советлари томонидан раис, раис ўринбосари, бошқа ишлардан озод масъул секретарь ва комиссия аъзоларидан иборат составда тузилади. Зарур ҳолларда комиссия составига болалар билан иш олиб борувчи инспектор лавозими ҳам киритилган бўлиши мумкин.

Мазкур комиссияларда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш тартиби ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

29-модда. **Халқ судлари (халқ судьялари)**

Район (шаҳар) халқ судлари (халқ судьялари) ушбу Асослар, СССРнинг бошқа қонун актлари, шунингдек иттифоқдош республикаларнинг бошқа актлари билан ўз ихтиёрларига берилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқадилар.

Халқ судларида маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш тартиби ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

30-модда. **Ички ишлар органлари, давлат инспекцияси органлари ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш ваколати берилган бошқа органлар**

Ички ишлар органлари, давлат инспекцияси органлари ва 26-модданинг 5-бандидаги бошқа ваколатли органлар СССР қонун актлари билан ўз ихтиёрига берилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқадилар.

Мазкур органларда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш тартиби ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатиб ўтилган органлар номидан кўриб чиқувчи мансабдор шахсларнинг рўйхати СССР қонун актлари ва СССР Министрлар Советининг қарорлари билан белгилаб қўйилади.

IV БЎЛИМ

МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ИШЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ

31-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш вазифалари**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш вазифалари: ҳар бир ишнинг ҳолатини ўз вақтида, ҳар томонлама, тўла ва объектив аниқлаб чиқишдан, бу ишни қонунларга аниқ мувофиқ ҳолда ҳал этишдан, шу иш юзасидан чиқарилган қарорнинг ижросини таъминлашдан, шунингдек маъмурий ҳуқуқбузарлик қилишга олиб келган сабаблар ва шарт-шароитларни аниқлаб билишдан, ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олишдан, гражданларни қонунларга риоя этиш руҳида тарбиялашдан, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашдан иборатдир.

32-модда. **Маъмурий ҳуқуқни бузганлик тўғрисида протокол тузиш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилинганлиги ҳақида ваколатли мансабдор шахс ёхуд жамоат ташкилоти ёки ташаббускор жамоат органи вакили томонидан протокол тузилади. Протоколда қуйидагилар кўрсатилади: протоколнинг тузилган вақти ва жойи, протокол тузган шахснинг лавозими, фамилияси, исми, отасининг исми; ҳуқуқбузарнинг шахси тўғрисидаги маълумотлар; маъмурий ҳуқуқбузарлик қилинган вақт ва унинг моҳияти, ана шундай ҳуқуқбузарлик қилинганлиги учун жавобгарликни кўзда тутувчи норматив акт; агар мавжуд бўлса, гувоҳлар ва жабрдийдаларнинг фамилияси, адреси; ҳуқуқбузарнинг изоҳати; ишни ҳал қилиш учун зарур бўлган бошқа маълумотлар.

Протокол уни тузган шахс ва маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган шахс томонидан имзоланади; гувоҳлар ва жабрдийдалар мавжуд бўлганда эса, протоколга шу шахслар ҳам имзо чекишлари мумкин.

Ҳуқуқбузарлик қилган шахс протоколга имзо чекишдан бош тортган тақдирда протоколга шу ҳақда ёзиб қўйилади. Ҳуқуқбузарлик қилган шахс протоколнинг мазмуни юзасидан кейин шу протоколга илова қилинадиган ўз изоҳат ва мулоҳазаларини беришга, шунингдек унга имзо чекишдан бош тортганлиги сабабларини баён этишга ҳақлидир.

Протокол маъмурий ҳуқуқбузарлик қилинганлиги тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш ваколатига эга бўлган орган (мансабдор шахс)га юборилади.

Қонунга мувофиқ штраф солинадиган ва олинадиган ҳолларда протокол тузилмайди, огоҳлантирув эса ҳуқуқбузарлик қилинган жойда расмийлаштирилади. Штраф ундириб олинганлиги тўғрисида ҳуқуқбузарга белгиланган нусхада квитанция берилади.

33-модда. **Маъмурий йўл билан ушлаб туриш, ашёларни кўздан кечириш ва ашё ҳамда ҳужжатларни олиб қўйиш**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонун актларида бевосита кўзда тутилган ҳолларда маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳолатларига барҳам бериш, протоколлар тузиш, ишларнинг ўз вақтида ҳамда тўғри кўриб чиқилишини ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар юзасидан чиқарилган қарорларнинг ижро этилишини таъминлаш мақсадида шундай ножўя ҳаракат қилган шахсни маъмурий йўл билан ушлаб туришга, уни шахсан текшириб чиқишга, ашёларни кўздан кечиришга ва ашёлар ҳамда ҳужжатларни олиб қўйишга йўл қўйилади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик қилган шахс ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан ваколат берилган органлар (мансабдор шахслар) томонидангина маъмурий йўл билан ушлаб турилиши ва бу ҳол кўпи билан уч соатгача давом этиши мумкин. Жуда зарур бўлганлиги учун СССР қонун актларида маъмурий йўл билан ушлаб туришнинг бошқа муддатлари белгилаб қўйиладиган ҳоллар бундан мустаснодир.

(Давоми учинчи бетда).

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНИ АСОСЛАРИ

(Боши иккинчи бетда).

Маъмурий йўл билан ушлаб туриш муддати ҳуқуқбузар протокол тузиш учун олиб келинган пайтдан бошлаб ҳисобланади, маст ҳолдаги шахсга нисбатан эса бу муддат мазкур шахс ҳушига келган вақтдан бошланади.

Ушбу моддада кўзда тутилган мақсадлар учун шахсни маъмурий йўл билан ушлаб туриш, уни шахсан текшириб чиқиш, ашёларини кўздан кечириш ва ашёлар ҳамда ҳужжатларни олиб қўйиш тартиби ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгиланади.

34-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш жойи ва муддатлари**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишлар, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида бошқача ҳол белгилаб қўйилмаган бўлса, шундай ҳаракат содир этилган жойда кўриб чиқилади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш муддатлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

35-модда. **Маъмурий жавобгарликка тортилувчи шахсларнинг ҳуқуқлари**

Маъмурий жавобгарликка тортилувчи шахс: ишга оид материаллар билан танишиб чиқишга, изоҳат бериш ва далиллар келтиришга, илтимоснома ёзишга; иш кўриб чиқилаётганида адвокатнинг юридик ёрдамидан фойдаланишга, она тилида сўзлашга ва агар иш олиб борилаётган тилни билмаса, таржимон хизматидан фойдаланишга; иш юзасидан чиқарилган қарор хусусида шикоят беришга ҳақлидир.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш маъмурий жавобгарликка тортилаётган шахснинг иштирокида кўриб чиқилади. Мазкур шахс бўлмаган тақдирда, иш шу шахсга ишни кўриб чиқиш жойи ва вақти ҳақида ўз вақтида маълум қилинган ҳоллардагина ва ундан ишни кўриб чиқишни кечиктириш ҳақида илтимоснома тушмаган тақдирдагина кўриб чиқилиши мумкин.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида маъмурий жавобгарликка тортилувчи шахснинг шу ишни ҳал қилувчи органга (мансабдор шахс ҳузурига) келиши мажбурий бўлган ҳоллар ҳам кўзда тутилиши мумкин.

36-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишни кўриш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш очиқ йўл билан кўриб чиқилади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш чоғида шу ишни кўрувчи орган (мансабдор шахс): маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати содир этилган-этилмаганлигини, мазкур шахс шу ҳаракатни содир этишда айбли-айбли эмаслигини, у маъмурий жавобгарликка тортилиши мумкин-мумкин эмаслигини, жавобгарликни енгиллаштирувчи ва оғирлаштирувчи ҳолатлар мавжуд-мавжуд эмаслигини, мулкий зиён етказилган-етказилмаганлигини, маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати тўғрисидаги материалларни ўртоқлик суди, жамоат ташкилоти, меҳнат коллективи қараб чиқиши учун топшириш асоси бор-йўқлигини аниқлаб чиқиши, шунингдек ишни тўғри ҳал қилиш учун аҳамияти бор бўлган бошқа ҳолатларни аниқлаб билиши зарур.

37-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан қарор чиқариш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишни кўриб чиққан орган (мансабдор шахс) шу иш юзасидан қарор чиқаради. Халқ депутатлари посёлка, қишлоқ Совети ижроия комитетининг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш хусусидаги қарори ҳал қилув қарор шаклида қабул қилинади.

Бу қарорда шу қарорни чиқарган орган (мансабдор шахс)нинг номи, иш кўрилган вақт; иши кўрилаётган шахс ҳақидаги маълумотлар; ишни кўриб чиқиш чоғида аниқланган ҳолатларнинг баёни; ана шу маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати учун жавобгарликни кўзда тутувчи норматив актнинг номи; иш юзасидан қабул қилинган ҳал қилув қарори кўрсатилган бўлиши лозим.

Қарор иш кўриб бўлинганидан кейин дарҳол эълон қилинади. Қарорнинг нусхаси иши устидан шу қарор чиқарилган шахсга уч кун мобайнида топширилади ёки жўнатилади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида кўзда тутилган ҳолларда, жазо чораси қўлланиш ҳақида маъмурий ҳуқуқбузарлик хусусидаги протоколга тегишли ёзув қайд этиб қўйилади ёки қарор белгиланган бошқа усул билан расмийлаштирилади.

38-модда. **Материалларни прокурорга, дастлабки тергов ёки суриштирув олиб борувчи органга топшириш**

Агарда ишни кўриб чиқиш чоғида шу ишни кўрувчи орган (мансабдор шахс) мазкур ножўя ҳаракатда жиноят аломатлари бор деган хулосага келса, у шу ишга оид материалларни прокурорга, дастлабки тергов органига ёки суриштирув олиб борувчи органга топширади.

39-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарор хусусида шикоят бериш ва протест билдириш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан қабул қилинган қарор хусусида иши юзасидан шундай қарор чиқарилган шахс томонидан шикоят берилиши, шунингдек жабрдийда томонидан шикоят берилиши мумкин. Бундай шикоят:

маъмурий комиссия, вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссия қарори хусусида — халқ депутатлари тегишли Советининг ижроия комитетига ёки район (шаҳар) халқ судига берилади, улар чиқарган қарор қатъийдир;

халқ депутатлари посёлка, қишлоқ Советининг ижроия комитети қарори хусусида — халқ депутатлари район, шаҳар, шаҳардаги район Советининг ижроия комитетига ёки район (шаҳар) халқ судига берилади, улар чиқарган қарор қатъийдир;

штраф солиш тариқасида маъмурий жазо бериш тўғрисида бошқа орган (мансабдор шахс) чиқарган қарор хусусида — юқори органга (юқори турувчи мансабдор шахсга) ёки район (шаҳар) халқ судига берилади, улар қабул қилган қарор қатъийдир; бошқа турдаги маъмурий жазо бериш ҳақида чиқарилган қарор хусусида юқори органга (юқори турувчи мансабдор шахсга) шикоят берилади, шундан кейин эса шикоят район (шаҳар) халқ судига берилиши мумкинки, унинг чиқарган қарори қатъийдир;

ички ишлар органи (мансабдор шахс) протокол тузмай, ҳуқуқ бузилган жойда қайд этилган огоҳлантирув тариқасида маъмурий жазо бериш тўғрисида чиқарган қарор хусусида — юқори органга (юқори турувчи мансабдор шахсга) шикоят берилиши мумкин.

Район (шаҳар) халқ суди (халқ судьяси)нинг маъмурий жазо бериш тўғрисидаги қарори қатъий бўлиб, бу қарор хусусида маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқиш тартибида шикоят берилиши мумкин эмас, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонун актларида кўзда тутилган бошқа ҳоллар бундан мустаснодир.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан қабул қилинган қарор хусусида шундай қарор чиқарилган кундан бошлаб ўн кун муддат ичида шикоят берилиши мумкин, бу муддат узрли сабаблар билан ўтказиб юборилган бўлса, у ўз иши юзасидан қарор чиқарилган шахснинг берган аризасига кўра, шу шикоятни кўриб чиқиш ҳуқуқига эга бўлган орган (мансабдор шахс) томонидан қайта тикланиши мумкин.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарор хусусида шикоят бериш тартиби ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб қўйилади.

Белгиланган муддат ичида шикоят билан мурожаат этиш чиқарилган қарорнинг ижросини шу шикоят кўриб чиқилгунга қадар тўхтатиб туради, ушбу Асосларнинг 13 ва 19-моддаларида кўзда тутилган жазо чораларини қўлланиш хусусидаги қарорлар, шунингдек маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракати содир этилган жойда ундириб олинадиган штраф солиш ҳоллари бундан мустаснодир.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарор ва шикоят хусусида қабул қилинган қарорга прокурор протест билдириши мумкин. Прокурор келтирган протест мазкур қарорнинг ижросини шу протест кўриб чиқилгунга қадар тўхтатиб туради.

40-модда. **Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарор хусусида берилган шикоят ва протестни кўриб чиқиш**

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарор хусусида берилган шикоят ёки протестни кўриб чиқиш чоғида тегишли орган (мансабдор шахс) қабул қилинган шу қарорнинг қанчалик қонунийлиги ва асослилигини текшириб чиқади ҳамда қуйидаги ҳал қилув қарорларидан бирини қабул қилади:

1) чиқарилган қарорни ўзгаришсиз, шикоят ёки протестни эса қаноатлантирмай қолдиради;

2) чиқарилган қарорни бекор қилиб, ишни бошқатдан кўриб чиқиш учун юборади;

3) чиқарилган қарорни бекор қилиб, ишни ётқизади;

4) кўзда тутилган жазо чорасини маъмурий ҳуқуқни бузганлик учун жавобгарлик белгилаш тўғрисидаги норматив актда назарда тутилган доирада ўзгартиради, лекин бунда жазо чораси кучайтириб юборилмаслиги керак.

Агарда қарор мазкур ишни ҳал қилиш ҳуқуқига эга бўлмаган орган (мансабдор шахс) томонидан чиқарилган деб аниқланса, у ҳолда бундай қарор бекор қилиниб, иш компетентли орган (мансабдор шахс)нинг кўриб чиқиши учун юборилади.

41-модда. **Маъмурий жазо қўлланиш тўғрисидаги қарорларни ижро этиш**

Солинган штрафни ҳуқуқбузар шундай штраф солиш тўғрисидаги қарор унга топширилган кундан бошлаб ўн беш кундан кечиктирмай, бундай қарор хусусида шикоят ёки протест тушган ҳолда эса шикоят ёки протестни қаноатлантирмай қолдириш тўғрисида унга хабар берилган кундан бошлаб ўн беш кундан кечиктирмай тўлаши лозим.

Штраф ана шу муддат ичида тўланмаган ҳолда, у ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланган мажбурий тартибда ундириб олинади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни ҳақ тўлаш шарти билан олиб қўйиш, маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатини содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита объекти бўлган буюмни мусодара қилиш, муайян гражданни унга берилган махсус ҳуқуқдан маҳрум этиш, ахлоқ тузатиш иши бериш тўғрисидаги қарорлар ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланган тартибда ваколатли органлар томонидан ижро этилади.

Маъмурий арестга олиш тўғрисидаги қарор СССР қонунларида белгиланган тартибда ички ишлар органлари томонидан ижро этилади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарорнинг мулкий зиённи ундириш хусусидаги қисми ижро ҳужжати ҳисобланади. Бу қарор айбдор томонидан ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган муддатда ижро этилиши лозим. Қарор белгиланган муддатда бажарилмаган тақдирда, у гражданлик-процессуал қонунларида кўзда тутилган ижро қилиш тартибида зиённи ундириб олиш учун юборилади.

Транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан ёки ов қилиш ҳуқуқидан муайян муддатга маҳрум этилган шахс меҳнатга ҳалол муносабатда бўлган ва намунали хулқ-атвори билан ўзини кўрсатган тақдирда, унга жазо чорасини қўллаган орган (мансабдор шахс) тайинланган жазо муддатининг камида ярми ўтгач, жамоат ташкилотининг, меҳнат коллективининг илтимоси билан мазкур ҳуқуқдан маҳрум қилиш муддатини камайтириши мумкин.

42-модда. **Маъмурий жазо чораларини қўлланиш тўғрисидаги қарорларни ижро этиш муҳлати**

Башарти маъмурий жазо қўлланиш тўғрисидаги қарор чиқарилган кундан бошлаб уч ой мобайнида ижро этилмаган бўлса, у ҳолда бу қарор ижро этилиши мумкин эмас. Ушбу Асосларнинг 39-моддасига мувофиқ, мазкур қарор ижро этилишдан тўхтатиб қўйилган тақдирда, уни бажариш муҳлати шикоят ёки протест кўриб чиқилгунга қадар тўхтатиб турилади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳаракатларининг айрим турлари хусусидаги ишлар юзасидан чиқарилган қарорларни ижро этиш учун бошқача, бирмунча узоқроқ муддат белгилаб қўйилиши мумкин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «САЙЛОВЧИЛАРНИНГ НАКАЗЛАРИ БИЛАН ИШЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг «Сайловчиларнинг наказлари билан ишлашни ташкил этиш тўғрисида» 1980 йил 1 сентябрдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССРнинг БАЪЗИ ҚОНУН АКТЛАРИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1. СССР Олий Советн Президиумининг:

«Ўрмон ҳақидаги қонунни бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги 1980 йил 6 август Фармони;

«Маъмурий ва территориал бирликлар, аҳоли пунктлари ва бошқа объектларга ном бериш ва номини ўзгартириш, шунингдек уларга давлат ва жамоат арбобларининг номларини бериш тартиби тўғрисида СССРнинг баъзи Қонун актларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 1980 йил 13 август Фармони;

«Давлат ва жамоат органлари, ташкилотлари ва мансабдор шахсларнинг байроқлари ҳамда вимпеллари тўғрисида»ги 1980 йил 15 август Фармони;

«Сув ҳақидаги Қонунни бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги 1980 йил 1 октябрь Фармони;

«Байрамлар ва унутилмас кунлар тўғрисида»ги 1980 йил 1 октябрь Фармони;

«СССР Савдо-саноат палатаси ҳузуридаги Денгиз арбитраж комиссияси ҳақидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида»ги 1980 йил 9 октябрь Фармони;

«Қишлоқ хўжалик маҳсулотини етказиб бериш муносабати билан вужудга келадиган турли идораларга таалуқли низолар тўғрисида»ги 1980 йил 10 октябрь Фармони тасдиқлансин.

2. СССР Олий Совети Президиумининг «СССР Давлат байроғи тўғрисидаги низомга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 1980 йил 15 август Фармони тасдиқланиб, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Давлат байроғи тўғрисидаги низомнинг 3-модда 3-банди мазкур Фармонда тасдиқланган таҳрирда «7 ва 8 ноябрь» сўзларидан кейин «30 декабрь» сўзлари билан тўлдирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь,

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ Т. Я. КИСЕЛЕВНИ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Тихон Яковлевич **Киселев** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан у СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь,

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ В. Н. МАКЕЕВНИ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Валентин Николаевич **Макеев** СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь,

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ СОСТАВИГА КИРУВЧИ АЙРИМ КИШИЛАРНИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ВА ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг

Ўртоқ Михаил Сергеевич **Шкабардин**ни СССР Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқариш системалари министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1980 йил 10 сентябрь Фармони;

Ўртоқ Леонид Иванович **Хитрун**ни СССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида ва ўртоқ Александр Александрович **Ежевский**ни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан шу вазифадан озод қилиш тўғрисидаги 1980 йил 10 октябрь Фармони;

Ўртоқ Александр Александрович **Ежевский**ни СССР Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министри қилиб тайинлаш тўғрисида ва ўртоқ Иван Флегонтович **Синицин** пенсияга чиқиши муносабати билан уни ана шу вазифадан озод этиш ҳақидаги 1980 йил 10 октябрь Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 23 октябрь,

СЛОВАКИЯДАГИ УЧРАШУВЛАР

БРАТИСЛАВА, 24 октябрь (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг таклифига биноан дўстона визит билан ЧССРга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко кеча Словакияда бўлди. У Братиславада ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Ленарт ва Словакия Социалистик Республикасининг бошқа раҳбар ходимлари билан учрашди.

Самимий учрашув вақтида И. Ленарт совет ва чехословак раҳбарлари учрашувлари КПСС билан ЧКП, СССР билан ЧССР ўртасидаги ҳамкорликни чуқурлаштиришда муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади, ЧКП XV съезди қарорларини бажариш ва партиянинг навбатдаги съездига тайёргарлик кўриш юзасидан партия ташкилотларининг фаолияти тўғрисида гапириб берди.

А. П. Кириленко самимий кутиб олганликлари учун сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этди ва Словакия меҳнаткашларига ўртоқ Л. И. Брежневнинг қизғин саломини топширди. У республика ишчилар синфи, деҳқонлари ва зиёлилари Коммунистик партия раҳбарлигида эришган муваффақиятларини уқтириб, совет ва словак корхоналари, илмий муассасалари ўртасидаги ҳамкорлик ривожланаётганлигига юксак баҳо берди.

Сўнгра А. П. Кириленко ҳозир Совет Иттифоқида ҳал этилаётган вазифалар тўғрисида, совет коммунистларининг XXVI съездини кутиб олаётган СССР меҳнаткашларининг юксак меҳнат активлиги ҳақида гапирди.

А. П. Кириленко гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчиларининг Свалин тоғидаги ёдгорлиги пойига гуллар қўйди, Водерадаги Совет Армияси номли қишлоқ хўжалик кооперативини бориб кўрди.

ДЎСТЛИК МИТИНГИ

БРАТИСЛАВА, 24 октябрь (ТАСС). Словакиянинг Ясловске-Богунице шаҳрида Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан қурилаётган қудратли атом электростанциясининг барпо этилиши ҳар томонлама Совет-Чехословакия ҳамкорлиги доимо ривожланиб бораётганининг ёрқин намунасидир. Кеча атом электр станцияси энергетиклар клубида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленконинг ЧССРга дўстона визитига бағишланган Совет-Чехословакия дўстлиги митинги бўлди.

Митингда ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Ленарт нутқ сўзлади.

Партиямиз, бутун чехословак халқи КПСС билан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан бир сафда бораётганлигимизни англаб, янги турмуш қурилишининг катта ва олижаноб вазифаларини биргаликда ҳал этаётганимизни ва империализмнинг агрессив кучлари ғаламисликларига биргаликда қаршилик қилаётганлигимизни англаб, келажакка комил ишонч билан қарамоқдалар, деди у.

Мамлакатларимиз халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга, кескинликни юмшатишни чуқурлаштиришга қаратилган биргаликдаги йўлни ўтказмоқдалар. ЧКП ва ЧССР ҳукумати, чехословак халқининг кенг оммаси Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббусларини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар, КПСС, унинг Марказий Комитети ва шахсан Л. И. Брежнев тинчлик йўлида қатъият ва қунт билан сарфлаётган куч-ғайратларни маъқулламоқдалар.

Ўтмишда бўлганидек, ҳозир ҳам, биз ривожланган социалистик жамият қурилишининг мураккаб масалаларини ҳал этаётган пайтда ҳам КПССнинг тажрибаси, унинг революцион практикаси натижалари биз учун нақадар муҳим аҳамиятга эга эканини доимо сезиб турибмиз, деди сўзини давом эттириб нотиқ. КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев совет экономикаси ривожини ҳар томонлама таҳлил этиб берганлиги бизда чуқур таассурот қолдирди. Л. И. Брежневнинг нутқида халқ фаровонлигини яхшилаш тўғрисидаги ғамхўрликка асосланган СССР социалистик халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бош йўналишлари таърифлаб берилди, совет халқининг КПСС бўлажак съездини муносиб кутиб олиш йўлидаги кураши манзараси тасвирланди.

«Богунице» атом электр станцияси — иккала мамлакат коммунистик партиялари ва ҳукуматларининг Чехословакия экономикаси билан совет экономикаси ўртасида ихтисослаш, кооперациялаш ва интеграцияни янада ривожлантириш йўли тўғрилигининг яққол далилидир. Атом электр станцияларини биргаликда қуриш ва улар учун машина-ускуналар ишлаб чиқариш, машинасозлик, химия, қишлоқ хўжалигининг бошқа муҳим соҳаларидаги ҳамкорлик самарали ўзаро ҳаракатни янада ривожлантиришнинг кенг имкониятларидан далолат беради, Л. И. Брежнев ва Г. Гусак ўртоқлар шу ҳақда тинимсиз ғамхўрлик қилмоқдалар.

Митинг қатнашчилари А. П. Кириленкони давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. У Чехословакиянинг барча меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневдан қизғин салом ва энг яхши тилаклар топширди.

Сўнгра А. П. Кириленко Чехословакиянинг ижтимоий турмуш ҳамма соҳаларидаги ютуқларини қайд этди. Словакия миллий қўзғолонининг қаҳрамонлари меҳнаткашларнинг мана шундай республикаси — чехлар билан словакларнинг бирлашган социалистик давлатида гуллаб яшнаётган ва узлуксиз ривожланаётган республика учун курашган эдилар ва уларнинг орасида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти ўртоқ Густав Гусак ҳам бор эди. Совет жангчилари Ватанингизнинг бахтиёр келажаги учун гитлерчи асоратчиларга қарши жасурона жанг қилган эдилар. 36 йил муқаддам — 1944 йилнинг октябрь кунлари Совет Армияси Чехословакияни озод қила бошлаган эди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ўшанда Совет Армияси сафларида эди.

Совет кишилари қардош Чехословакия меҳнаткашларининг муваффақиятларидан қувониш билан бирга, деди сўзини давом эттириб А. П. Кириленко, партияларимиз ва халқларимиз ягона бир сафда бораётганликларини мамнуният билан қайд этадилар. Бизларнинг мақсадимиз — муштарак ва ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларидаги баҳамжиҳат ҳаракатни мустаҳкамлашдан баб-баравар манфаатдормиз. Социалистик мамлакатлар практика ўртага қўяётган янги катта халқ хўжалик проблемаларини ҳал этишда ўзларининг ижодий куч-ғайратларини маҳкамроқ бирлаштирмоқдалар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ишлаб чиқаришни халқаро ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш ҳамда атом электр станциялари учун машина-ускуналарни ўзаро етказиб бериш тўғрисида яқин ўн йил учун тузилган битим — социалистик иқтисодий интеграция афзалликларининг ёрқин намуналаридан биридир. Шу битимни рўёбга чиқаришда Чехословакия муҳим роль ўйнамоқда. 1990 йилгача бўлган даврда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялашнинг мамлакатларимиз ўртасида келишиб олинган программаси халқ хўжалик алоқаларини чуқурлаштириш учун яхши шарт-шароитларни очиб беради. Умуман, ўртоқлар, Совет-Чехословакия ҳамкорлигининг истиқболлари яхши.

Сўнгра ўртоқ А. П. Кириленко ҳозирги вақтда Совет Иттифоқида қандай масалалар ҳал этилаётганини гапириб берди. Ҳозир партиямиз билан Совет мамлакати ҳаётини белгилаб бераётган бош масала тўғрисида гапирадиган бўлсак, бу — КПСС XXVI съездига ҳар томонлама, ишчанлик билан амалий ҳозирлик кўрилаётганлигидир. КПСС Марказий Комитетининг икки кун олдин бўлиб ўтган Пленуми ҳам шу руҳда ўтди. Пленум Совет Иттифоқини социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг 1981 йилги планини кўриб чиқди, келгуси беш йиллик истиқболларини белгилади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг муҳим нутқида совет жамиятини ҳар томонлама тараққий эттиришнинг энг зарур масалалари ва йўналишлари баён этилди, Пленум қатнашчилари бу нутқни якдиллик билан маъқулладилар.

Партиямиз мамлакат ривожининг эришилган даражасига таяниб, 80-йилларда умуман Совет Иттифоқи ва ҳар бир иттифоқдош республика экономикасини жадал ривожлантиришни таъминлашни белгиламоқда. Биз халқ фаровонлигини ошириш, совет кишиларининг турмуши ва меҳнати учун янада қулай шароит яратиш йўлини бундан буён ҳам сабот билан ўтказаверамиз.

Пировардида А. П. Кириленко бундай деди:

Ленин васиятларига садоқатли Совет Иттифоқи тинчлик, демократия ва социализм ишининг тантанаси манфаатларини кўзловчи ташқи сиёсатни изчиллик билан ўтказмоқда. Биз мана шу олижаноб мақсадлар йўлидаги курашни чехословак қардошларимиз билан, бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари билан, Ер юзидаги барча тинчликсевар ва тараққийпарвар кучлар билан бирга олиб бораётганимиздан хурсандмиз.

Митинг бузилмас Совет-Чехословакия дўстлиги белгиси остида ўтди, иккала мамлакат коммунистик партиялари ва халқлари бирлигининг ёрқин намойишига айланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзбек совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан ёзувчи ўртоқ Жуманиёз **Жабборовга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми фалсафа фанларини ривожлантиришдаги, кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номли Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири фалсафа фанлари доктори Рустам Ҳакимович **Абдушукуровга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми тарих фанини ривожлантиришдаги, кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих институтининг катта илмий ходими тарих фанлари доктори Шомухтор Акбарович **Шомаъдиевга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети транспорт ва алоқа бўлимининг мудири ўртоқ Иван Иванович **Федориновга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган транспорт ходими** фахрий унвони берди.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IV СЕССИЯСИ

ДЕПУТАТ Т. Н. ОСЕТРОВ НУТҚИ

(ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ШАҲРИСАБЗ САЙЛОВ ОКРУГИ)

Депутат ўртоқлар! ССР Иттифоқи Олий Советининг ушбу сессияси Коммунистик партия, бутун халқимиз КПСС XXV съезди қарорлари бажарилишининг якунларини чиқараётган ва партиянинг навбатдаги XXVI съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўраётган шонли бир пайтда ўтмоқда.

Ватанимиз шу беш йилликни улкан муваффақиятлар билан тугалламоқда, биз ҳаммамиз ана шу муваффақиятлардан астойдил мамнуният ва ҳаққоний ифтихор ҳис-туйғуларига тўлиб-тошмоқдамиз.

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми қарорларини ғоят баланд руҳ билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Пленумда сўзлаган ёрқин нутқида партия билан халқнинг ўтган беш йил ичидаги баҳодирона ишларини чуқур таҳлил қилди, келгуси даврдаги ҳаракатлар программасини белгилаб берди, ғоят муҳим масалаларни ўртага қўйди, партия билан халқнинг куч-ғайрати ана шу масалаларни ҳал этишга қаратилмоғи лозим.

Ўзбекистон ССР қардош республикалар оиласида съездолди йилини ва умуман беш йилликни ижодий кучлари барқ урган ҳолда, экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда юксак кўрсаткичлар билан якунламоқда. Саноат тез ва барқарор ривожланмоқда, унинг структураси яхшиланмоқда, самарадорлиги ошмоқда. Саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1975 йилга нисбатан қарийб 30 процент, шу жумладан халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш 45 процент ортади. Беш йиллик мобайнида йиллик планлардан ташқари 1,5 миллиард сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

Капитал қурилиш тобора кенг миқёсларда олиб борилмоқда. Республика капитал маблағларни ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари беш йиллик планини ҳозирдаёқ бажариб қўйди. 70 дан кўпроқ йирик корхоналар ва ишлаб чиқаришлар, шу жумладан Сирдарё ГРЭСида ҳар бири 300 минг киловатт қувватли 4 та энергоблок, Чирчиқ шаҳрида капролактам комплекси, шунингдек Олмалиқ ва Самарқанд химия заводлари, Хива гилам комбинати, Тошкент метрополитенининг биринчи навбати ва бошқа бир қанча объектлар фойдаланишга топширилди. Қишлоқда қурилиш ишлари юксак суратлар билан олиб борилмоқда.

Ҳозир шу йилги объектларни ўз вақтида қуриб битказиш ва капитал қурилишнинг барча кўрсаткичлари юзасидан беш йиллик топшириқлари бажарилишини таъминлаш учун қўшимча тадбирлар кўрилмоқда.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари беш йилликни ажойиб натижалар билан тугалламоқдалар. Барча асосий турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан беш йиллик план топшириқлари ошириб бажарилди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ўртача йиллик миқдори пландаги 22 процент ўрнига 24 процент ортади.

Бу йил қишлоқ хўжалик ходимларининг ишлари, айниқса, яхши бормоқда. Республика пахтакорлари ўз зиммаларига 5 миллион 850 минг тонна пахта етиштириш мажбуриятини олдилар ва уни бажариш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилмоқдалар. Ҳозир далаларда ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш учун қизғин кураш давом этмоқда. Ҳозирдаёқ 5 миллион 600 минг тоннадан кўпроқ пахта тайёрланди, беш йиллик бошидан буён эса мамлакат Ўзбекистоннинг 28 миллион тонна пахтасини олди.

Биз СССР Олий Советини ишонтириб айтамизки, республика давлатга пахта сотиш мажбуриятини шараф билан бажаради.

Мева етиштирувчилар ва сабзавоткорлар юксак кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Беш йиллик бошидан буён давлатга 13,6 миллион тонна мева, сабзавот маҳсулотлари сотилди. Бу йил 2 миллион 800 минг тонна картошка, сабзавот, мева, узум ва полиз маҳсулотлари тайёрланди. Москва, Ленинградга, мамлакатнинг саноат марказларига салкам бир миллион тонна мева ва сабзавот маҳсулотлари жўнатилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда чорвачиликни ривожлантиришни жадаллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги 1979 йилда қабул қилган қарори ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг чорвачиликни ривожлантириш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилган Тошкент области меҳнаткашларига йўллаган табрикномасида айтган кўрсатмалари республикада амалга оширилмоқда. Кўплаб чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қурилди, чорва ва паррандалар тобора кўпаймоқда, уларнинг маҳсулдорлиги ошмоқда. Саноат корхоналарида ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш, давлат савдоси ва матлубот кооперацияси системасида чорва молларини озиқ-овқат қолдиқлари билан боқишни ташкил этиш борасида кенг тадбирлар амалга оширилмоқда, шахсий хўжаликларда чорва туёғини кўпайтиришда аҳолига катта амалий ёрдам берилмоқда.

Чорва ва парранда, сут, тухум, жун ва қоракўл тайёрлаш юзасидан шу беш йилликка белгиланган планлар ошириб бажарилади.

Ноишлаб чиқариш соҳасидаги тармоқларни ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бажарилиши кутилмоқда. Меҳнаткашлар фаровонлигини юксалтиришда мўлжалланган кўрсаткичларга эришиш таъминланмоқда.

Партиянинг социал программасини рўёбга чиқаришда, халқнинг турмуш даражасини оширишда, меҳнаткашларнинг қулай турмуш шароитларини вужудга келтиришда савдо-сотиқ муҳим роль ўйнайди. Кутилаётган натижаларга кўра, Ўзбекистон ССРда чакана товар обороти беш йил ичида топшириқдаги 39 процент ўрнига 42 процент ортади. Аҳолига пландан ташқари 500 миллион сўмликдан кўпроқ товар реализация қилинади.

Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда товар обороти кўрсаткичлари жиҳатидан ўртача иттифоқ даражасидан орқада қолинаётганлиги ҳамда аҳолининг тўлов қобилиятига эга бўлган қондирилмаган талаб-эҳтиёжи борлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети чакана товар обороти янада юксак суръатлар билан ўсишини ҳамда савдонинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашни таъминлашга, пул муомаласини яхшилашга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқдилар ва бу тадбирлар амалга оширилмоқда. Ана шу вазифаларни ҳал этишда СССР Госплани, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз ва СССР Давлат банки бизга доимо каттагина ёрдам бериб келмоқдалар.

Товар обороти ҳажмининг тобора ўсишини бозорга яхши сифатли ва ғоят хилма-хил молларни кўплаб чиқармай туриб, тасаввур қилиш мумкин эмаслигини ҳисобга олиб, республикада «Б» группасидаги тармоқларни илдам ривожлантириш таъминланмоқда. Енгил саноат, озиқ-овқат саноати, мебель, ва маҳаллий саноатга кўплаб капитал маблағ сарфланмоқда. Ҳар йили кўп миқдорда янги корхоналар ишга туширилмоқда, кичик шаҳарларда, район марказларида ва шаҳар посёлкаларида уларнинг филиаллари ташкил этилмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг барча муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети ҳамда Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлиги ва доимий меҳрибонлигидан, барча қардош республикаларнинг ўзаро ёрдами ва ҳамкорлигидан миннатдордирлар. Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнашида бутун совет халқининг мустаҳкам дўстлиги ва ленинча доно миллий сиёсат ёрқин ифодасини топмоқда.

Совет кишилари тинчлик шароитларида самарали меҳнат қилиб, осойишта яшаётганликлари туфайли биз муваффақиятларга эриша олганимизни ҳаммамиз яхши тушунамиз. Бутун мамлакат меҳнаткашлари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам урушнинг олдини олиш ва Ер юзида тинчликни таъминлаш соҳасидаги доимий, тинимсиз, баҳодирона меҳнати учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросидан, шахсан азиз Леонид Ильич Брежневдан астойдил миннатдордирлар!

Депутат ўртоқлар! 1981 йилги иқтисодий ва социал ривожланиш Давлат плани билан Давлат бюджети барча иттифоқдош республикаларнинг экономикаси ва маданиятини тобора юксалтиришни кўзда тутади. Бу план ва бюджетда Коммунистик партия ва Совет давлати Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш тўғрисида, совет халқининг фаровонлигини муттасил ошириш ҳақида, барча миллатлар ва элатларнинг равнақ топиши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганлиги ёрқин акс эттан.

План ва бюджетдаги кўрсаткичлар Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини янада ривожлантириш вазифаларига мосдир. Жумладан, миллий даромадни 4,5 процент, саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 5 процент ўстириш планлаштирилмоқда. Экономикани юксалтиришнинг интенсив омилларидан янада тўлиқроқ фойдаланиш, корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришга сарфланадиган капитал маблағ улушини кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Салкам 100 минг гектар янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш, катта ҳажмдаги гидромелиорация ишларини ўтказиш мўлжалланмоқда. Транспорт ва алоқа, шунингдек халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш ва бошқа тармоқлар янада ривож топади.

Биз мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани билан Давлат бюджетини Олий Совет палаталари доимий комиссияларининг тузатишларини ҳисобга олиб тасдиқлаш тўғрисида бу ерда сўзга чиққан депутатларнинг таклифларини қўллаб-қувватлаймиз.

Шу билан бирга республикада ишлаб чиқаришни ўстиришнинг мавжуд имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланиш мақсадида иттифоқ органларидан баъзи бир масалаларни ҳал этишда бизга ёрдам беришларини сўраймиз. В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводида бултур электр ёрдамида пўлат эритиш корхонаси ишга туширилди. Заводнинг прокат ишлаб чиқарадиган тегишли қувватлари етишмаслиги сабабли бу корхонанинг маҳсулоти республика ташқарисига чиқарилмоқда. Айни вақтда Ўзбекистон ССРга мамлакатнинг бошқа районларидан кўп миқдорда қора металлар прокати ташиб келтирилмоқда. Заводни кенгайтириш лойиҳасида «300» прокат станини қуриш ва 1982 йилда ишга тушириш кўзда тутилган.

Бироқ 1981 йилги планда СССР Қора металлургия министрлиги қурилиш-монтаж ишларининг оз ҳажмини белгилаб қўйибди, бу эса мазкур объектни белгиланган муддатда ишга тушириш учун замин яратиш имконини бермайди. Мана шуларни инобатга олиб, СССР Госплани билан СССР Қора металлургия министрлигидан 1981 йил учун «300» прокат станини ўз вақтида ишга туширишни таъминлайдиган ҳажмда капитал маблағ ажратишларини сўраймиз.

Ўзбекистон ССРда фойдали қазилмаларнинг, шу жумладан рангли металларнинг жуда катта запаслари бор. Уларнинг текшириб аниқланган ва тасдиқланган запаслари рангли металлургияни анча юқори суръатлар билан ривожлантиришга имкон беради.

Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1979 йил 26 апрель қарорида, жумладан Олмалиқ кон-металлургия комбинатида ҳам хом ашё базасини илдам ривожлантиришга ва янги ишлаб чиқариш қувватларини жадал ишга туширишга доир конкрет тадбирлар белгиланган. Бироқ СССР Рангли металлургия министрлигининг бу йил комбинатни ривожлантиришга ажратган капитал маблағлари ҳажми қарорда кўзда тутилган ҳажмга нисбатан анча камайтириб қўйилди. 1981 йилги планда ҳам мана шундай тарзда кўзда тутилмоқда. Бу ҳол ҳозирнинг ўзидаёқ руда тақчиллигини жуда сезиб турган комбинатнинг хом ашё базаси яна анча орқада қолишига, шунингдек ишлаб турган ва янги ишга туширилаётган қувватлардан тўлиқ фойдаланмасликка олиб боради.

Биз СССР Госплани билан СССР Рангли металлургия министрлигидан Олмалиқ кон- металлургия комбинати учун хом ашё базасини ривожлантиришга зарур ҳажмда капитал маблағ кўзда тутишларини илтимос қиламиз.

Ўзбекистон ССРни социал ривожлантириш масалалари орасида уй-жой қурилишини кўпайтиришни таъминлаш айниқса актуал бўлиб қолмоқда. Гарчи бу йилги ва умуман беш йилликнинг шу кўрсаткичлар юзасидан белгиланган планлари бажарилса ҳам, аммо уй-жой проблемаси аввалгидек ўткирлигича қолаверади. Аҳолининг тез суръатлар билан кўпайиши натижасида ишга туширилаётган уй-жой бинолари меҳнаткашларнинг уй-жой шароитларини тузукроқ яхшилашга эришиш имконини бермаяпти. Бухоро тўқимачилик ва Хива гилам комбинатлари сингари йирик корхоналар ва кейинги йилларда қурилган баъзи бошқа объектлар комплекс равишда топширилмаганлиги — уларда уй-жой ва социал-маданий объектлар етарли миқдорда эмаслиги ҳам уй-жой проблемасини кучайтиради, бу эса корхоналарни мутахассислар ва ишчи кучи билан таъминлашда муайян қийинчиликларни вужудга келтирмоқда.

СССР Госпланидан республикага уй-жой қуриш учун маблағни имкони борича кўпайтириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқишни сўраймиз!

Депутат ўртоқлар, пировардида КПСС Марказий Комитетини, ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини, СССР Олий Советининг Президиумини ва ҳукуматини ишонтириб айтаманки, Ўзбекистон меҳнаткашлари партия XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар ҳамда севикли Ватанимизни ривожлантириш ва равнақ топтириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар. **(Қарсаклар).**

ДЕПУТАТ Қ. Ғ. СОДИҚОВ НУТҚИ

(ЎЗБЕКИСТОН ССР БЎКА САЙЛОВ ОКРУГИ)

Ҳурматли депутат ўртоқлар! СССР Олий Советининг ушбу сессиясида мамлакатни ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида иқтисодий ва социал ривожлантириш программаси белгиланмоқда. Совет халқи 1980 йилги планни тугаллаш, партия XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун Коммунистик партия раҳбарлигида зўр меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик вазиятида илҳом билан фидокорона меҳнат қилмоқда.

Ҳаммамиз партиямиз Марказий Комитетининг сессия арафасида бўлиб ўтган Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин сафарбар қилувчилик нутқидан олинган зўр таассурот билан яшаб турибмиз.

Пленум қарори, унда ўртоқ Л. И. Брежнев баён эттан фикрлар ва хулосалар экономикага раҳбарликни янада такомиллаштиришда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва бутун иш сифатини оширишда жуда катта роль ўйнайди. Партия билан бутун совет халқининг жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолади.

Мамлакат плани ва бюджети лойиҳаларига киритилган рақамлар ҳаммамизни қувонтиради. Бу рақамларнинг мағзини чақсангиз партиямиз билан Совет давлатимиз коммунистик қурилишнинг барча участкаларида ўтказаётган ишларнинг кенг миқёси яққол намоён бўлади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси мамлакатимиз халқларининг қардошлик оиласида узлуксиз гуркираб ривожланмоқда. Республикада кўп тармоқли машинасозлик, қора ва рангли металлургия, химия ва энергетика, газ саноати кенг миқёсда ривожланди. Халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлмиш пахтачилик йил сайин муваффақиятли ривожланмоқда. Давлатга «оқ олтин» сотиш ҳажми кескин ошмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида республика пахтакорлари, барча меҳнаткашлари 5 миллион 850 минг тонна пахта ҳосили учун жанг қилмоқдалар, бу маррадан ўзиб кетилишига шак-шубҳа ҳам йўқ. Республика халқ хўжалигининг барча тармоқларида ўнинчи беш йиллик режалари муваффақиятли адо этилади. Мамлакат бир неча юз миллион сўмлик қўшимча маҳсулот олади.

Қишлоқ хўжалигини ва айниқса пахтачиликни ривожлантириш минерал ўғит ишлаб чиқариш соҳасида катта-катта вазифаларни ҳал этишни талаб қилди. Бу нарса Олмалиқ химия заводи мисолида яхши кўриниб турибди, бу корхона партиянинг аграр сиёсати изчиллик билан муваффақиятли ўтказилаётганлиги, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг доимий ёрдами туфайли қисқа вақт ичида мамлакат ўғит саноатининг йирик корхоналаридан бирига айланди.

Корхонамиз камол топишида партиямиз билан ҳукуматимизнинг иқтисодий соҳадаги сиёсати олисни кўзловчанлиги яққол намоён бўлди. Заводнинг биринчи навбати 1969 йилда маҳаллий хом ашё ресурслари: Олмалиқ кон-металлургия комбинати металлургия ишлаб чиқаришида чиқадиган газ ҳамда Қоратов конининг фосфорити негизидан олинадиган олтингугурт кислотаси базасида ишга туширилган эди. Жаҳон ўғит саноати практикасида биринчи марта бизнинг корхонамизда юксак концентрациядаги минерал ўғит — сийрак фосфат хом ашёсидан аммофос ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, бу эса минерал ўғитнинг хом ашё базасини анча кенгайтириш ва Ўрта Осиё республикалари пахтачилигининг эҳтиёжини анча тўлиқ қондириш имконини берди.

Қоратов фосфоритини қайта ишлаш технологиясини ўзлаштириш анча қийин бўлди. Бироқ завод, илмий тадқиқот ва лойиҳа конструкторлик ташкилотлари коллективларининг мустаҳкам ижодий ҳамдўстлиги туфайли ишлаб чиқариш технологиясини вужудга келтириш ва уни аппаратлар билан таъминлаш вазифаси муваффақиятли ҳал этилди.

Завод коллективи, қурувчилар ва монтажчилар корхонани жадал қуриш ва ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш тажрибасини орттирдилар ва амалда татбиқ этдилар. 1973 ва 1978 йилларда заводнинг иккинчи ва учинчи навбатлари ишга туширилди. Уларнинг қурилиши норматива белгиланган муддатлардан бир йил аввал тугалланди. Бу корхонадаги қувватлар белгиланган муддатдан ярим йил барвақт ўзлаштирилди.

Заводнинг II ва III навбатлари муддатидан илгари ишга туширилиши муносабати билан қурилишнинг барча қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневдан икки бор табрикнома олдилар. Меҳнатимизга берилган бу қадар юксак баҳо учун азиз Леонид Ильич Брежневга кўпдан-кўп раҳмат! Табрикномаларда изҳор этилган самимий сўзлар қурувчилар ва ишлаб чиқариш ходимлари коллективларига илҳом бахш этди, шу тариқа корхонани реконструкция қилиш иши ушбу сессия очиладиган кунгача тугалланди. Шу туфайли минерал ўғит ишлаб чиқариш қувватлари 609 минг тонна миқдорида кўпайди ва шу тариқа завод йилига жами 2 миллион 700 минг тонна ўғит ишлаб чиқарадиган даражага етди.

Корхона барвақт ишга туширилиши ва лойиҳа кўрсаткичлари ўзлаштирилиши, ишлатиб турилган машина-ускуналар реконструкция ва модернизация қилиниши, ишлаб чиқариш жараёнлари жадаллашиши туфайли шу беш йилликнинг тўрт йили мобайнида пландан ташқари 171 минг тонна ўғит ишлаб чиқарилди. Заводнинг биринчи навбати ишга туширилган пайтдан бери қишлоқ хўжалиги Олмалиқдан 12 миллион тоннадан зиёд аммофос олди.

Балаково ва Актюбинск химия заводларидан олтингугурт кислотаси етказиб бериш соҳасида катта узилишлар рўй бермаганида бизнинг муваффақиятларимиз бундан анча кўпайтирилиши мумкин бўлур эди. Чунончи Олмалиқ химия заводига шу йилнинг 9 ойи ичида 170 минг тоннадан кўпроқ олтингугурт кислотаси кам етказиб берилди. Шу сабабга кўра, биз халқ хўжалигига бир неча ўн минг тонна минерал ўғитни камроқ бердик. Республикада жойлашган химия саноатининг бошқа бир қанча корхоналарида ҳам хом ашё етказиб бериш соҳасида мана шундай аҳвол содир бўлди.

Заводнинг олтингугурт кислотасига бўлган эҳтиёжларини таъминлаш учун ҳозир биз йилига 450 минг тонна олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарадиган корхона қуряпмиз.

Қурилиш министрлиги билан Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги халқ хўжалиги учун муҳим бўлган бу объектни ўз вақтида ишга тушириш учун ҳамма чораларни кўришлари керак.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «СССР Рангли металлургия министрлигининг В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатини реконструкция қилишни жадаллаштириш ва техника билан қайта қуроллантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ республикада шу комбинат қувватларини кўпайтириш, мис-молибден ва қўрғошин-рух рудалари янги конларини ўзлаштириш, рангли металлар ва металлургияда чиқадиган газлардан олтингугурт кислотаси ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. Фойдали қазилмаларнинг тасдиқланган запаслари комбинатнинг металлургия эҳтиёжлари учун кўп йиллик барқарор хом ашё базасини вужудга келтиришни таъминлайди. Бироқ 1980 йилда қурилиш-монтаж ишларининг қарорда тасдиқланган ҳажмларига нисбатан 8,6 миллион сўм кам маблағ ажратилган. 1981 йилги план лойиҳасида эса Рангли металлургия министрлиги қурилиш-монтаж ишларини 15 миллион сўмликдан зиёд миқдорда камайтиришни кўзда тутибди, ҳолбуки ўз хом ашё ресурсларимиздан маҳсулот ишлаб чиқариш плани ошиб бормоқда. Шу қарорда кўзда тутилган рангли металлар ишлаб чиқариш ҳажмини сўзсиз бажариш учун республика СССР Госплани билан СССР Рангли металлургия министрлигидан капитал қурилиш планларини мазкур қарорга мувофиқ белгилашни илтимос қилади.

Ўртоқлар! Олмалиқ шаҳри — Ўзбекистондаги энг ёш шаҳарларнинг бири. Бу ерда қисқа вақт ичида рангли металлар ва минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган бир қанча йирик оғир индустрия корхоналари барпо этилди. Бундан ташқари шаҳарда халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг маҳсулоти ҳам кўп миқдорда ишлаб чиқарилмоқда. Капитал қурилиш кенг миқёсда олиб борилмоқда, янги корхоналар ишга туширилмоқда ва ишлаб турган корхоналар реконструкция қилинмоқда. Ўнинчи беш йиллик мобайнида шаҳарда 260 миллион сўмга яқин капитал маблағ ўзлаштирилди, 200 миллион сўмликдан зиёд асосий фондлар ишга туширилди.

Аҳолининг кўпайиши жиҳатидан Ўзбекистон Иттифоқда етакчи ўринда турганлиги маълум. Бироқ уй-жой қурилишига ажратилаётган маблағлар аввалги даражада турибди. Бу ҳол ўн биринчи беш йилликнинг охирига борганда ҳар бир кишига тўғри келадиган уй-жой майдони ўнинчи беш йилликнинг охирига нисбатан камайишига олиб бориши мумкин. Бу проблема Олмалиққа ҳам тааллуқлидир. Бу шаҳримизда саноат қурилиши билан уй-жой қурилиши ўртасидаги нисбатга ҳамиша ҳам эътибор берилмоқда, деб бўлмайди. Уй-жой қурилиши суръатларининг орқада қолиши сабабли янги ишга туширилаётган корхоналарни кадрлар билан таъминлашда қийинчиликлар келиб чиқмоқда. Бундан ташқари шаҳримиз аҳолисининг маданий ва коммунал хизмат муассасалари билан таъминланиши белгиланган нормалардан анча паст. Шаҳарнинг саноат потенциали анча ўсганлигини ва шунинг натижасида аҳоли кўпайганлигини эътиборга олиб шаҳарни комплекс равишда қуриш, яъни уй-жой биноларини социал ва маданий-маиший объектлар билан бирга қуриш талаби жуда ўткир заруратга айланди.

Биз, Ўзбекистон ССРдан вакил бўлиб келган депутатлар, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани билан Давлат бюджети лойиҳаларини тўла-тўкис маъқуллаймиз, партиямизнинг, бутун дунёда тинчлик учун, совет халқининг бахт-саодати ва равнақи учун оташин курашчи азиз ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитетининг ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлаймиз.

Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари бу йилни ва умуман беш йилликни муваффақиятли тугаллаш, жонажон Коммунистик партиянинг бўлажак XXVI съездини янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун бутун куч, билим, тажриба ва маҳоратни ишга соладилар, деб ишонч билан айта оламан. **(Қарсаклар).**

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, маҳсулот реализация қилиш ўн ойлик планини муддатидан илгари, 24 октябрда бажардилар.

Ой охиригача пландан ташқари кўп миқдорда ун, ёрма, ем ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

(ЎзТАГ).

«ЁШЛАРНИНГ ИЖОДИ СЕНГА, ПАРТИЯ»

23 октябрь куни Ўзбекистонда ижодкор ёшларнинг КПСС XXVI съездига бағишланган шундай шиор остидаги ҳафталиги бошланди. Ҳафталик театрларнинг ижодкор ёшлар билан ишлаш Бутуниттифоқ кўриги доирасида ўтказилмоқда. Етти кун мобайнида республиканинг саҳналари ёш режиссёрлар, артистлар, балетмейстерлар, дирижёрларнинг ихтиёрида бўлади. Томошабинлар энди ижод қила бошлаган авторларнинг пьесалари билан танишиб, Тошкент театр-рассомчилик институти ва бошқа махсус олий мактабларни яқинда битириб чиққанларнинг постановкаларини кўра оладилар. Театр ёшларининг саноат корхоналари, колхоз ва совхозлар меҳнаткашлари, студентлар билан ижодий учрашув кечалари бўлиб ўтади.

Ижодкор ёшлар ҳафталиги Ленин комсомоли бунёд этилган кунда тугайди.

(ЎзТАГ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — АБВГДейка. 10.50 — Ўзингга буюр. Бадиий фильм, 2-серия. 11.55 — Ота оналар учун. 12.25 — Фильм-концерт. 12.35 — Кўплаб сифатли маҳсулотлар етказиб берайлик. 13.05 — Қуёш омборхонаси. 14.00 — Спортлото. 14.15 — Сени қизиқтирган китоблар. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Қизил Хўроз Плимутрок. Бадиий фильм. 16.20 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 17.20 — Адресимиз Совет Иттифоқи. 18.00 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 18.30 — Цирк майдонида. 19.25 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 19.55 — Оддий муҳаббат. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Концерт. 23.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 23.35 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Миниатюралар театри. 10.55 — Ўзбекистон спорти. 11.25 — Хоразм афсонаси. Бадиий фильм 1-серия. 12.30 — Светофор. 13.30 — Назм ва наво. 14.55 — Жанговар постда. 15.25 — Цирк, цирк, цирк. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Мультфильмлар. 18.30 — КПСС XXVI съездига бағишланган Ўзбекистон областлари ва Қорақалпоғистон АССР болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Сурхондарё области. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.30 — Далада ишлаётганлар учун концерт.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ҲОСИЛ ЕРДА ҚОЛМАСИН

Республикамиз пахтакорлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили мўл ҳосилини йиғиб-териб олишда уюшқоқлик кўрсатмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорлари, ушбу Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг сермазмун нутқидаги кўрсатмалар, ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг IV сессияси материаллари дала меҳнаткашларини янги зафарларга руҳлантирмоқда.

ШУ ЙИЛ 24 ОКТЯБРГАЧА РЕСПУБЛИКАМИЗДА ТАЙЁРЛАНГАН ПАХТА 5 МИЛЛИОН 679005 ТОННАНИ ТАШКИЛ ЭТДИ. АЗАМАТ ПАХТАКОРЛАРИМИЗ БИР КУНДА 40897 ТОННА ПАХТА ТЕРИБ, ЭЛ ХИРМОНИГА ТОПШИРИШДИ. МАШИНАЛАР БУНКЕРИДАН ТЎКИЛГАН ПАХТА БИР КУНДА 31703 ТОННАНИ ТАШКИЛ ЭТИБ, «ЗАНГОРИ КЕМА» КАПИТАНЛАРИ ТЕРГАН «ОҚ ОЛТИН» 3 МИЛЛИОН 462225 ТОННА БЎЛДИ. ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА МАВСУМ БОШИДАН БУЁН 305555 ТОННА ТАЙЁРЛАНИБ, КУНЛИК ЎСИШ 3523 ТОННАНИ ТАШКИЛ ЭТДИ.

МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРГАНЛАР

● **Сирдарё область Ворошилов райони.** Давлатга 48 минг тоннага яқин пахта етказиб берилди. Шундан 37 минг тоннадан кўпроғи машиналар билан терилди. Пахтакорлар йиғим-теримни қизғин давом эттириб, ялпи ҳосилни 52 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

● **Жалолқудуқ районидаги Серго Оржоникидзе номли совхоз.** Адир ерларда гектар бошига 30 центнердан ҳосил олинди. Хўжалик меҳнаткашлари ҳосилдорликни 40 центнерга етказишни мўлжалламоқдалар.

● **Комсомол районидаги «Советобод» совхози.** Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллигигача яна 200 тонна пахта териб давлат хирмонига топширилади ва ялпи ҳосил 2 минг тоннага етказилади.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ИБРАТИ

● **Сурхондарё области. Ленин йўли районидаги В. И. Ленин номли совхознинг механизаторлари Хурсанд Биноев ва Арабали Дўстмуродов мажбуриятни шараф билан уддаладилар. Уларнинг ҳар бири 600 тоннадан пахта териб беришди. Ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиққан ғолиб механизаторлар яна 50 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилдилар.**

ЙИЛЛИК ПЛАН ТАЙЁР

● **Хоразм область Урганч райони.**

Ҳосилдорлик 40 центнердан зиёд бўлиб, топширилган пахта 48,2 минг тоннани ташкил этди.

● **Янгиариқ райони.** Машина терими плани муваффақиятли бажарилди. Она-Ватанга 35 минг тонна қимматбаҳо хом ашё етказиб берилди.

ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРГАН ХЎЖАЛИКЛАР

● Шўрчи районидаги «Ленинизм» колхози, Гагарин районидаги «Комсомолобод» ва «Партия XXIV съезди» совхозлари.

● Ленинград районидаги «Комсомол» колхози,

● Олтиариқ районидаги «Ленинизм» колхози,

● Оқдарё районидаги «Янгиобод» колхози,

● Пайариқ районидаги «Ленинизм» колхози,

● Иштихон районидаги Навоий номли колхоз.

ПАХТАКОРГА ҲАММА МАДАДКОР

*** Тошкент медицина институтининг студентлари Пахтакор райони пахтазорларида ишлашмоқда. 6,5 мингдан кўпроқ студентнинг ҳар бири кунига ўртача ҳисобда 66 килограммдан пахта термоқда.**

*** Хўжайли район партия комитети қошидаги матбуот марказининг навбатдаги жанговар варақаси чиқди. Ленин номли колхоз бригадири К. Жалилов ўз коллективида қандай қилиб 50 центнердан ҳосил олинганлигини ҳикоя қилса, ўз мажбуриятини бажариб қўйган Ворошилов номли совхоз механик-ҳайдовчиси К. Надметов ўз тажрибаси билан ўртоқлашади.**

*** Лектор комсомоллар Д. Алиев, А. Аблязимов ва уларнинг устози коммунист К. Бегазанов Чиноз район партия комитетининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар. Пахта йиғим-терими пайтида улар агитация-пропаганда коллективлари ишларига раҳбарлик қилишди. Агитбригадалар томонидан 412 жанговар варақа чиқарилди, 81 та кўчма кутубхона ташкил қилинди, 400 дан ошиқ лекция ўқилди.**

Пахтакор ўртоқлар! Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати олдида, эл-юрт олдида берган ваъдамиз шараф билан бажариладиган зафарли кунлар тобора яқинлашмоқда. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам терим суръатини сусайтирмай, бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўра яхшироқ меҳнат қилайлик! Социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга бутун куч-ғайратни, қудратли техникани сафарбар этайлик!

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Р. 03314. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б. — 246.